

Výroční zpráva

ROK 2013

Omniium občanské sdružení

Telefon: +420 739 385 928
E-mail: info@mniumos.cz

Adresa: Smetanova 135
550 01 Broumov

URL: www.omniumos.cz
Č.úctu: 2844188399/0800, ČS

Obsah

Omnium o.s.	1
Aktivity v roce 2013	2
Odborné semináře	4
Studentské semináře	6
Obnova drobných památek	7
Výhled do budoucnosti	8
Finanční souhrn a výkazy	9
Kontaktní informace – Omnium o.s.	10

Omnium o.s.

O nás

Omnium se věnuje záchraně a obnově zničených, ohrožených nebo nevyužívaných památek, od drobných staveb, křížů, křížových cest až po větší objekty, zejména sakrální památek.

Omnium je partnerem projektu Pro život kostelů Broumova, který se snaží zachránit a oživit jedinečný soubor barokních sakrálních památek.

Omnium organizuje cyklus vzdělávacích a osvětových seminářů a programů pro studenty, veřejnost a odbornou veřejnost se vztahem k památkové péči.

Partneři Omnium o.s.

VEBA Textilní závody a.s., Národní památkový ústav - Generální ředitelství, Národní památkový ústav - Územní odborné pracoviště Josefov, Ústav dějin umění AV ČR, Ústav památkové péče Fakulty architektury ČVUT, Vysoké učení technické Brno, Ultreia o.s. a další.

Mediální partneři Omnium o.s.

ProPamátky.info, Naše Broumovsko

Aktivity v roce 2013

Projekt „Pro život kostelů Broumavska“

Projekt představuje ucelený koncept stavební obnovy barokních kostelů tzv. broumovské skupiny kostelů z dílny Kryštofa a Kiliána Ignáce Dientzenhoferů včetně aktivit směřujících k obnovení a navrácení života do těchto významných památek doby baroka, které bylo narušeno historickým vývojem v druhé polovině 20. století a to nejen v rámci regionu Broumavska.

Cílem projektu „Pro život kostelů Broumavska“ je vedle samotné rekonstrukce broumovské skupiny kostelů i snaha vrátit těmto památkám život, obnovit zde přirozené centrum duchovní správy i kulturně-společenské vazby v rámci celého regionu.

Projekt je realizován společně Římskokatolickou farností v Broumově a Omnium o.s.

(Ne)tušené souvislosti Národního památkového ústavu

Projekt „Pro život kostelů Broumavska“, resp. broumovská skupina kostelů se mohla v roce 2013 zapojit do cyklu organizovaného NPÚ – (Ne)tušené souvislosti. Cyklus je unikátním projektem prezentace stavebních památek. Jeho cílem je představit široké veřejnosti stavební památky jinak než je dosud obvyklé. Představit je jako historické exponáty, postavené z unikátních stavebních materiálů a přiblížit veřejnosti jejich hodnoty a technologie průzkumů a záchrany. Tento nový formát prezentace památek by pak měl otevřít široké veřejnosti nové dimenze vnímání architektonického dědictví a odkrýt jim řadu dosud (ne)tušených souvislostí.

Cyklus (Ne)tušené souvislosti byl na Broumavsku poprvé představen při slavnosti a požehnání obnově kostela sv. Markéty v Šonově 6. dubna 2013.

Počátkem července 2013 proběhla v pořadí druhá společná akce NPÚ GŘ, NPÚ ÚOP v Josefově, ŘKF v Broumově a Omnium a to v kostele sv. Jakuba Většího v Ruprechticích. Návštěvníci se mohli účastnit komentované prohlídky s výkladem zaměřeným na principy barokního stavitelství, historii kostela, jejíž součástí byla také prohlídka krovu a zvonice z 16. století.

Posledním setkáním tohoto cyklu (Ne)tušené souvislosti NPÚ GŘ na Broumavsku v roce 2013 byly komentované prohlídky v kostele sv. Martina a Jiří v Martínkovicích 24. srpna. Návštěvníci se seznámili s historií a malbami kostela, se způsoby barokního stavitelství a možnostmi záchrany památek.

Výstava „Tempus Fugit“

Slovenským fotografem Danem Veselským byla v roce 2013 připravena výstava „Tempus Fugit“ s podtitulem „Broumovská skupina kostelů očima slovenského fotografa“.

První výstava a vernisáž proběhla na Slovensku v galerii Městská věž v Trenčíně na konci roku 2013. Výstava v Trenčíně je první z řady navazujících výstav, jak na Slovensku, tak následně také v Čechách.

Česká televize – reportáž Reportéři ČT

Pořad Reportéři ČT mapoval počátkem dubna 2013 situaci broumovských kostelů a jejich skutečný stav. Tým pod vedením reportéra Davida Macháčka strávil natáčením na Broumovsku a v broumovských kostelech 4 dny. Reportáž se vysílala v pondělí 22. dubna 2013.

Noc kostelů 2013

Ve spolupráci s Farností v Broumově byla připravena Noc kostelů na 24. května 2013. V rámci této akce byl zpřístupněn kostel sv. Petra a Pavla na Kostelním náměstí v Broumově a středověká freska Posledního soudu v podzemí broumovské fary. Součástí obou zastávek byl bohatý doprovodný kulturní program.

Fotobanka pro dokumentační a badatelské účely

Ve spolupráci s Ústavem dějin umění AV ČR, konkrétně PhDr. Martinem Mádlem a vlastními silami o.s. Omnium je postupně za účelem dokumentování současného stavu kostelů na Broumovsku a budoucí výzkumné a badatelské aktivity shromažďován fond fotografií. V současné době je pro výše uvedené důvody k dispozici přes 10 tis. fotografií.

Stavební obnova broumovské skupiny - ohlášení stavebních a udržovacích prací

Koncem února 2013 byly stavebními úřady v Broumově a Meziměstí vydány Souhlasy s provedením ohlášených stavebních záměrů pro obnovu 5 kostelů na Broumovsku. Tím byl dokončen celý proces Ohlášení vč. všech nezbytných závazných stanovisek dotčených orgánů.

Girsa AT - kostel ve Vižňově, Ruprechticích a Heřmánkovicích

Na základě podrobného zhodnocení stavu kostelů sv. Anny ve Vižňově, sv. Jakuba Většího v Ruprechticích a kostela Všech svatých v Heřmánkovicích vypracoval v průběhu roku 2013 Ateliér Girsa pod vedením prof. Václava Girsy prováděcí projektovou dokumentaci k obnově tří kostelů z broumovské skupiny. Tato dokumentace je klíčová pro zpracování projektové žádosti, jejíž podání je připravováno pro tzv. Norské fondy v roce 2014.

Odborné semináře

Seminář Termosanace dřevěných konstrukcí

Omnium a Národní památkový ústav, ÚOP v Josefově uspořádaly dne 27. 3. 2013 odborně metodický den na téma „Termosanace dřevěných konstrukcí“ v rámci mediálního tématu NPÚ pro rok 2013 „Dřevo v památkové péči – podoby, hodnoty a jejich ochrana“.

Cílem akce bylo seznámit co nejširší spektrum odborné veřejnosti s relativně novými metodami možného způsobu sanace dřevěných konstrukcí napadených aktivním dřevokazným hmyzem. Příjemným překvapením byla účast více než čtyř desítek odborníků z řad pracovníků NPÚ, obcí s rozšířenou působností, tesařů, projektantů, studentů i vlastníků kulturních památek.

Akce byla zakončena exkurzí do krovu kostela sv. Barbory v Otovicích napadeného aktivním tesaříkem krovovým. Krov kostela byl v minulosti sanován dílčími výměnami a chemickou impregnací. Tento způsob sanace se však sám o sobě ukázal jako málo neefektivní. Všichni zúčastnění se mohli na místě přesvědčit o skutečně havarijním stavu krovu kostela sv. Barbory.

Díky pozitivním ohlasům na pořádaný seminář o metodách thermosanace Omnium začalo v roce 2013 připravovat koncepci pořádání seminářů a workshopů a to jak v oblasti památkové péče, tak v oblasti cestovního ruchu, církevní turistiky a financování obnovy památek.

Workshop Ústavu dějin umění AV ČR a NPÚ ÚOP v Josefově

V říjnu 2013 skončil na Broumovsku dlouhodobě připravovaný čtyřdenní workshop Ústavu dějin umění Akademie věd ČR (ÚDU AV ČR), Národního památkového ústavu – ÚOP (NPÚ ÚOP) v Jaroměři připravený ve spolupráci s Římskokatolickou farností v Broumově a Omnium o.s. na téma „Broumovské kostely: nástěnné malby v kontextu sakrální architektury“. Workshop se věnoval detailnímu zmapování nástěnných maleb a kompletní fotodokumentaci nástěnných maleb v kostelech tzv. Broumovské skupiny kostelů. Zdokumentovány tak byly nástěnné malby v kostele v Heřmánkovicích, Ruprechticích, Martínkovicích, Otovicích, Božanově, ve Vižňově, Verněřovicích a v Šonově. Navštívena byla také bývalá rezidence benediktinských opatů v Meziměstí, poutní kostel P. Marie a farní kostel sv. Vavřince v Teplicích nad Metují.

Workshop vedle řady obecně uznávaných faktů o historii a autorství nástěnných maleb na Broumovsku otevřel i řadu otázek, na které bude v následujících měsících navazovat podrobnější výzkum a badatelská činnost.

Seminář Broumovské fresky a malby

Ve dnech 22.-23. srpna 2013 proběhl ve spolupráci s NPÚ ÚOP v Josefově seminář Broumovské nástěnné malby od gotiky po baroko. Vzhledem k rozsahu témat byl seminář koncipovaný jako dvoudenní program přednášek, diskuzí a praktických ukázek v místě konání.

V rámci přednášky prof. Royta byla zdůrazněna mimořádnost středověkých fresek Klanění tří králů v areálu broumovského kláštera a fresky s námětem Posledního soudu na faře v Broumově.

Velmi kladně byl hodnocen příspěvek Mgr. Gläsera a Mgr. Marka o možnostech nově vyvíjené metody prostorové digitalizace a 3D skenování historických maleb pro poznání a záchranu i velmi poškozených maleb. Tato metoda byla zkoušena právě na fresce Posledního soudu a pomůže ji tak do velkého detailu poznat a díky možnostem webové aplikace i zpřístupnit široké veřejnosti.

Závěrečná část přednáškového bloku byla díky příspěvku PhDr. Vondráčkové a PhDr. Mádla věnována baroknímu malíři F.A.Schefflerovi a ikonografii interiérových výmaleb v rámci souboru broumovských kostelů.

Možnosti financování záchrany a obnovy kulturního dědictví

Ve spolupráci s NPÚ ÚOP v Josefově a Východočeským muzeem v Hradci Králové proběhl v říjnu a prosinci 2013 seminář, který průřezově představil aktuální možnosti financování péče o památky, obnovu památek a kulturní dědictví celkově.

Freska Posledního soudu v Broumově – 3D skenování

V polovině léta 2013 proběhl v přízemních prostorách broumovské fary ojedinělý restaurátorský průzkum středověkých nástěnných maleb (freska s námětem Posledního soudu) metodou 3D laserového skenování.

Průzkum byl veden restaurátorem Mgr. BcA. Petrem Gláserem a Mgr. Zdeňkem Markem, specialistou na prostorovou digitalizaci a speciální metody dokumentace. V současné době je vyvíjena metoda, která zahrnuje kompletní dokumentaci metodou 3D laserového skenování a kombinuje ji s multismímkovou fotografií prováděnou ve viditelném, ultrafialovém a infračerveném světle.

Thermosanace krovu kostela sv. Barbory v Otovicích

Ve dnech 9.-13. září 2013 proběhla v kostele sv. Barbory v Otovicích na Broumovsku thermosanace historického krovu, který je velmi silně napaden tesaříkem krovovým. V rámci realizace bylo možné seznámit se s přípravou thermosanace vč. instalace technologie a s vlastním průběhem a realizací thermosanace.

Seminář Lidová architektura Broumova – prof. Škabrada

Počátkem srpna 2013 byl realizován ve spolupráci s prof. Škabradou modelový „lidově-architekturní“ průzkum v objektu typického broumovského statku v Otovicích. Provedené zaměření objektu a odběry dendrochronologických vzorků Ing. Tomášem Kynclem mají pomoci zmapovat a zdokumentovat objekt, který se s největší pravděpodobností již nepodaří zachránit.

Studentské semináře

Studentské semináře organizovalo Omnium ve spolupráci s odbornými partnery z akademické sféry.

Kulturní krajina Broumovska a autentické památky v ní

V polovině října 2013 proběhl třídní seminář Ústavu památkové péče Fakulty architektury ČVUT a Národního památkového ústavu pod vedením prof. Václava Girsy a Ing. Dagmar Michoinové.

Program semináře byl připravován s cílem zejména iniciovat a definovat nové otázky spojené s broumovskou skupinou kostelů, jejich historií, kulturní krajinou Broumovska a celkovým pohledem na mimořádně kulturní celek regionu Broumovska. Seminář byl určen pro studenty Fakulty architektury ČVUT se zájmem o památkovou péči, ale i pro širokou veřejnost.

Seminář zahrnoval přednáškový blok a praktickou část. Praktická část semináře byla věnována Technologické dílně v prostoru farního hospodářského dvora v Martínkovicích. Účastníci byli seznámeni s praktickými postupy zachrany historických omítek, s možnostmi, které pro památky přinášejí prosté suroviny jako je vápno a písek. Studenti se poté věnovali přípravě malty a vyzkoušeli si omítání a spárování zdiva

Studentské stáže Fakulty restaurování pro studenty oboru Dějiny umění

V říjnu 2013 jsme realizovali na Broumovsku dva běhy odborných stáží studentů oboru Dějiny umění v rámci projektu Fakulty restaurování Univerzity Pardubice „PPP PRO - Platforma pro památkovou péči, restaurování a obnovu“ a pod odborným vedením NPÚ ÚOP v Josefově.

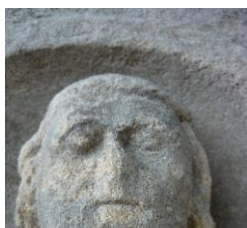
Stáže zahrnovaly průzkumy kostelů z broumovské skupiny, prohlídky objektů, fotodokumentaci, popis stavu a příčin poškození, provedení průzkumu, zpracování výsledků pro budoucí účely obnov či prezentaci, návrh využití objektu, návrh na restaurování a veřejnou prezentaci výsledků práce.

Na Broumovsko přijeli studenti z Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy univerzity v Brně, Ostravské univerzity či Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Obnova drobných památek

Projekt Obnova drobných sakrálních staveb Broumovska

Projekt se věnuje obnově drobných památek Broumovska a záchraně dalších forem kulturního dědictví regionu Broumovska.

V roce 2013 se zrealizovaly nebo rozeběhly tyto dílčí projekty:

- Restaurování kalvárie sv. Františka ve Velké Vsi (kulturní památka)

Restaurování kalvárie bylo zahájeno rozebráním poškozených, zbývajících částí kalvárie pod vedením Mgr. Rejmana a skupiny studentů z Fakulty restaurování UPCE a odvozem do ateliéru doc. Novotného v Litomyšli, kde by pod vedením Mgr. Jakuba Ďoubala mělo být restaurování dokončeno v říjnu roku 2014.
- Obnova fabionu hřbitovní kaple P. Marie Sněžné v Šonově
- Obnova novogotického křížku u Rožmitálu
- Restaurování plastické mapy Broumovska

V ateliéru Fakulty restaurování UPCE doc. ak. soch. Jiřího Novotného zrestaurována unikátní plastická mapa Broumovska z roku 1906.

Projekty obnovy s Nadací Občanského fóra

V polovině října 2013 bylo ukončeno vyhodnocení žádostí o příspěvek z grantového programu Nadace OF „Opomíjené památky“.

Omnium uspělo s projekty obnovy:

- Křížek U ztraceného pokladu v Rožmitále
- Sloup Nejsvětější trojice ve Velké Vsi
- Socha sv. Floriána v Heřmánkovicích

Veřejná sbírka

Na podporu projektu Obnovy drobných sakrálních staveb Broumovska byla vyhlášena veřejná sbírka Omnium o.s.

Bankovní účet k veřejné sbírce: 3255836399/0800 - Česká spořitelna a.s.

Výhled do budoucnosti

Setkání zástupců akademických institucí s cílem vyjádřit podporu obnově broumovské skupiny kostelů

V Praze proběhlo koncem listopadu 2013 v rámci projektu Pro život kostelů Broumovska naprosto zásadní společné setkání zástupců vysokých škol, odborných institucí či odborných ústavů Akademie věd ČR, broumovské farnosti a sdružení Omnium.

Setkání se za Ústav památkové péče Fakulty architektury účastnila arch. Milena Hauserová, prof. Václav Girs a arch. Tomáš Efler, za Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty UK Praha prof. Jan Royt a dr. Petr Macek, dále pak Ing. Dagmar Michoinová z GŘ NPÚ, za Ústav dějin umění Akademie věd ČR PhDr. Martin Mádl, rektor UMPRUM Praha Jindřich Smetana, prof. Jiří Škabrada Mgr. Ing. Daniela Štěrbová, za ÚOP NPÚ v Josefově Mgr. Miloš Buroň a Mgr. Pavel Mach, za broumovskou farnost ThLic. Martin Lanži a Jakub Děd za Omnium o.s.

Letní škola památkové technologie (ve spolupráci s NPÚ GŘ)

Ve spolupráci s NPÚ GŘ je na květen a červen roku 2014 připravována Letní škola památkové technologie.

Kurz bude určen pro vlastníky památek, památkáře, studenty stavebních oborů se zaměřením na záchranu památek, řemeslníky se zájmem rozšířit své znalosti a dovednosti.

Připravované aktivity pro rok 2014

Předběžně plán pro rok 2014 zahrnuje pořádání letních škol památkové péče, letní akci s hnutím Brontosaurus, workshop spojený se stavebně historickými průzkumy, seminář spojený s problematikou obnovy hřbitovů, studentské semináře, výstavy fotografií, cyklem přednášek a dalšími akcemi.

Mezioborový studentský seminář jaro 2014

Jednou z nejvýznamnějších akcí pro rok 2014 je připravovaný mezioborový studentský seminář, v jehož rámci by se na jednom místě a v jednom čase potkali studenti různých oborů při práci na vybraném kostele v rámci broumovské skupiny kostelů.

Zájem o seminář doposud potvrdily vysoké školy jako je Fakulta architektury ČVUT, ÚDU FF UK, MUNI Brno, UJEP Ústí n. Labem, Ostravská univerzita či Univerzita Pardubice - Fakulta restaurování v Litomyšli, naposledy pak Fakulta ekonomicko-správní.

Andrea Dědová
Předsedkyně správní rady

Jakub Děd
Místopředseda správní rady

Finanční souhrn a výkazy

Příjmy celkem*	171 tis. Kč
Provozní náklady za NNO	71 tis. Kč
Výsledek hospodaření	99 tis. Kč

)* v příjmech zahrnutý časově nerozlišené dotace na obnovu památek pro rok 2014

Kontaktní informace – Omnium o.s.

Omnium občanské sdružení

Adresa: Smetanova 135, 550 01 Broumov

Telefon: +420 739 385 928

E-mail: info@omniumos.cz

www.omniumos.cz

IČ: 22762370

Registrace MVČR pod č.j. VS/1-1/86 768/11-R ke dni 7.12.2011